

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám. Hirdetések árszabás szerint vételnek fel.

I. évfolyam. 86. szám. Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Kedd, szeptember 10.

A VÁLASZTÓJOGÉRT.

A mai magyarországi választói jogot külföldön a parlamentáriszmus gunyjának nevezik. A valódi választói jog gunyjának, operettjének tartják. Olyan komédiának, amilyen a nyugati államokban senol sincsen, sőt amelynél szabadelvűbb a török, — vagy akár az orosz választói jog is.

Hát annyi bizonyos, hogy ha a népjog elfoglalja az öt megillető helyét az országban, szabadabb fejlődés és haladás lép a nyomába és sok sokféle, ma járatos hatalmi erőszakoskodásnak örökre vége szakad. Több jog lesz és kevesebb előjog. Több igazság és kevesebb igazságtalanság.

A választói jognak a mai állapotából nagy változáson kell átmennie. Nem úgy, hogy darabonként nyesegetni e hibákat s részletekben rakni rájuk a szépségflastromot. Gyökéres reformok szükségesek ide, amelyeknek egyszerre kell életbelépnük, hogy a mostani egyszerre pusztuljon el s ne maradjon belőle semmi, csak egy rozsfalom emléke.

Ami negyvennyolcban, hirtelen késztülve jó volt, az ma már régen túlhaladott álláspont és senki sem kívánja továbbra is a fennállását. Csak azok, akiknek a szabadelvű fejlődés minden legkisebb haladásától van okuk tartaniok. — Csak azok, akik a középkor hatalmát kívénnák vissza — maguknak.

Az ellenzék az általános, titkos, községenként való választói jogot követeli és azért harcol, hogy ezt a jogát a nemzetnek valóra is váltsa. Nemcsak az ellenzék tartja ezt elengedhetetlen szükségességgnek, hanem annak tartotta a királyi trónbeszéd is.

Mégis a kormány jelenlegi hatalmasai azt mondják, hogy minden úgy van jól, ahogy most van. Mert így ők azt merik állítani, hogy ők a többség, ők a nemzet bizalmának letéteményesei, bár tudva-tudják, hogy ez nem igaz, hogy ezt nem hiszi el nekik senki. Tudják, hogy ő irántuk annyira bizalommal van a nemzet, hogy fegyveres erővel kénytelenek védeni a bizalomnyilvánítás elől.

Majd elvállik, hogy miben hisznek és miben reménykednek. Az ellenzék el van határozva, hogy megvívja ellenük és törvénysértéseik ellen a harcot, minden körülmények között.

A geszti intervjú.

«Tisza István grófnál aktuálisabb államférfi ma nincs Magyarországon» — mondja Tisza István gróf lapja, «Az Ujság», annak az intervjúnak a bevezetésében, melyet nemrég közzétett le a «kiküldött munkatársa» tollából.

És szomorúan igaz, hogy Tiszánál aktuálisabb politikus ma nincs Magyarországon; de az is igaz, hogy Tiszánál szerencsétlenebb és átkosabb politikusa sem volt és ma sincs Magyarországnak.

S épen ezért tiltakozunk Tisza lapjának azon másik állítása ellen, hogy: «ezekben a tagadhatatlanul borult napokban senkinek sincs több joga és hivatottsága arra, hogy a politikai helyzetről nyilatkozzék, mint Tisza Istvánnak.»

Hogy Tisza aktuális politikus, állítjuk, való igaz, de ez aktualitásnak jelentőségét és értékét nem az adja meg, mert ő az országnak egyetlen és nélkülözhetetlen politikai államférfia lenne, mert az ország alkotmánya és függetlensége nem az őszinte védelmezőt, a magyar nemzeti érdekek nem az őszinte szószólót tisztelhetik és becsülhetik benne.

A Tisza aktualitása csak Bécsnek üdvös és hasznos, mert ő maga beismerte, hogy «en bloc» kellett megszavaztatni azt a véderőjavaslatot, a melyet a magyar ellenzéki pártok husz év óta tartó obstrukcióval akadályoztak meg.

Ez pedig — hiába állítja Tisza az ellenkezőt — az osztrák és nem az ország érdeke volt; ezért nincs is joga különös súlyt fektetni azokra a nyilatkozatokra, melyeket kormány-párti intervjú alakjában tesz a politikai helyzetről.

Ezek nem őszinték és nem hazafiasak, aminthogy a tizenegy hónap óta tartó technikázást sem azért verte le, mert az ország érdeke kívánta, hanem pártérdekből, hatalmi érdekéből, hogy lássák meg Bécsben is az erős kezét, hogy miként tudja a magyar alkotmányt magyar államférfiú egy összevászorolt párttöbbséggel tönkretenni, megsemmisíteni.

Mert az az abszolútizmus és alkotmánytörés, melyet Fabritius és honvéd közvitézeli követtek el a színtér

kivezénielt törvénytelen kormány parancsára, az már császári abszolútizmus volt s hiába gunyolódik Tisza a csekély ellenállásért. De a magát erőszakosan megválasztott házelnök rendőri szuronya szélszorta gyalázatossabb. Ennél nagyobb szégyen és gyalázat nem érte egyetlen ország alkotmányát és parlamentjét sem.

A Tisza István és társai által június 4-iki politikai hitványosság nagyobb bűn vagy legalább is egyenrangú a királygyilkossággal; de azért még állásukat is sajnálják feláldozni nemcsak a fejüket, mert jól tudják, hogy az ő cselekedetükről bécsi vállveregetés jár ki, a nemzet pedig örvendjen, hogy Bécsnek békességesen tovább adózzhat.

Mert szomorú precedens az, mikor az ellenzéki kisebbség letörésére épp akkor alkalmaz rendőri és csendőri szuronyt a magyar képviselőház ellen, amikor a békességes munkára épp azok nyújtanak a leggaranciálisabb javaslatot a kormányelnök kezéhez, akik kezettől fogva maguk is elítélték a technikázást és minden fölük tehetőt elkövettek a békés munka helyreállítására.

Csak hogy Tiszának erőszak kellett és miniszterelnöke megunták a házszabályszerinti tárgyalást s lelkiismeretlen könnyelműséggel vették igénybe azt az erőt és hatalmat, melytől még a hírhedt «grancsár», Khuen-Héderváry gróf is irtozott, mert tudta, hogy ez által törvénytelen és alkotmányellenes dolgot cselekedne.

No hát ilyen aktuális politikus Tisza és ezért nem bír értékkel és súlylyal az ő politikai nyilatkozata.

Mert aki csak olyan «normális» szavazatot tud kieroszakolni, melynek háta mögött a fegyveres erő az «illetékes parlamenti hatóság» és csak akkor tud «szabályszerűen ratifikáltnak», amikor az ellenzéki képviselőket ez az «illetékes hatóság» egyenként kivezeti s csak a nagy munkapárti szavazógép marad a parlamentben, hát ennek a ratifikálásnak nincs értéke, mint ahogy a kieroszakolt «egyetlen normális» szavazásnak sincsen. De hogy mégis több legyen a semmivel és «törvényes» is legyen, ki kellett erőszakolni hozzá a főrendiházi határozatot is, hogy ezáltal

tal a királyi szentesítés, mely a királyi eskü törvényes folyamánya, leplezve legyen a törvénytelen törvény ratifikálásával szemben.

Amely államférfiú ilyen csunya politikát űz a király és nemzettel szemben, az nem érdemes a parlamenti elnökségre, mert az csak a legvadabb erőszakosság és alkotmánytörés közönséges eszköze és szánalmas végrehajtója és nem a nemzet becsületes munkása.

Szánalmas különösen azért is, mert ahelyett, hogy a nemzettel szemben elkövetett hibáját jóvátenni törekednék, most is az erőszak folytatásának módozatairól fondorkodik s politikai elvakultságában az ellenzék kisebbség küzdelme olyan csekély jelentőségű, mint a tenger vízében egy csöpp.

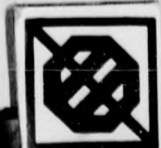
Elbizakodottsága kitűnik abból a kétes argumentumból, amikor törvénytelen eljárását azokkal a törvényhatóságokkal akarja igazolni, amelyek a kormánynak bizalmat szelítanak, de amelyeket a kormányhatalom exponensei, a főispánok vezetnek épp oly erőszakosan és karhatalommal, miként Tisza és Lukács vezetik a magyar képviselőház többségét.

Nem csoda tehát, ha az ilyen elbizakodott politikusok fenékiig akarják kiüritetni a nemzettel azt a keserű poharat, melyet husz esztendőnek keserves küzdelme után tiattak ki vele guny és erőszak között.

És nem csoda, ha az erőszak megszüntetésére és a parlamenti béke helyreállítására irányuló komoly törekvéseket épp úgy kigunyolják, a mily lelkiismeretlenül erőszakoskodnak és tiporják az ország alkotmányát.

A geszti intervjúból tehát nemcsak a szánalmas mosakodás, de a durva hengegés, a hatalmi gög is gunyosan kivigyogor. Mert ma nemcsak egy, de két hatalmas és aktuális politikus van Magyarországon: Lukács László, a talpig alázatos, de alattomos miniszterelnök — és Tisza István gróf, az erőszakos geszti pandur és mandátumfosztó házelnök.

Legyen könnyű felettük a föld!

Irodó szövetkezetek.

Érdekes kimutatás számolt be a közelmúltban arról, hogy milyen a fogyasztási szövetkezetek eloszlása vármegyénként Magyarországon. Az első és mindenesetre legörvendetesebb adata e kimutatásnak az, hogy már csak három olyan vármegye van az országban, amelyben nem működik a legnagyobb magyar fogyasztási szövetkezeti központhoz, a «Hangya»-hoz tartozó fogyasztási szövetkezet. Ez a három megye: Liptó-, Arva és Máramaros. Máramarosmegyében, — hogy miért nincs fogyasztási szövetkezet, annak egyszerű a magyarázata. Ott a hitelszövetkezeti áruakták pótolják a fogyasztási szövetkezeteket, amelyeknek vezetése, irányítása, munkássága különben teljesen hasonló a fogyasztási szövetkezetekéhez. A többi vármegyékben mindennél van fogyasztási szövetkezet.

Legtöbb van Biharvármegyében, még pedig kerekben száz, úgy hogy ezt a vármegyet méltán tekinthetjük a fogyasztási szövetkezetek termőföldjének. A szövetkezetek ilyen nagymértékű szaporodása nem is maradhatott eredmény nélkül, bizony a legtöbb biharvármegyei községben megállíthatjuk, hogy egy erkölcsi alapon nyugvó népjóléti és gazdasági intézmény vette kezébe a nép talpraállításának, gazdasági megerősítésének nagy munkáját.

A falvak népének gyarapodása anyagiakban és erkölcsiükben a legkézzelfoghatóbb eredménye a szövetkezetek működésének. S ez így van mindenütt, ahol a fogyasztási szövetkezetek szaporodnak, ahol a nép résztart a szervezkedés útjára, önönmagá erejével látott nozzá boldogulásának megteremtéséhez. Sajnos, még mindig van nagyon sok talu, amely nélkül a szövetkezeteket, de már nem vagyunk teljesen elmaradottak. Csaknem 1200 fogyasztási szövetkezet szabályozza a kereskedelmét s menti a népet az áruzsorától. Ezeknek a szövetkezeteknek az évi forgalma a múlt évben 45 millió korona értékű volt, (egy csepp a tengeren), ami kétségtelenül nem sok, de ez a 45 millió korona az egész ország fogyasztásánál éppen olyan szerepet játszik, mint az élesztő a tésztában, már is jelentékeny átalakulásnak volt az előidézője a kereskedelmi élet terén.

Lássuk azonban, hogy oszlanak meg a szövetkezetek vármegyénként: Abauj 47, Arad 16, Bars 33, Bács 2, Békés 1, Bereg 11, Békés 17, Bihar 100, Borsod 40, Csanád 5, Csongrád 6, Esztergom 12, Fehér 10, Gömör 38, Győr 4, Hajdu 5, Heves 57, Hont 29, Szolnok 21, Krasznószőrény 5, Komárom 10, Nógrád 49, Nyitra 48, Pest 38, Pozsony 52, Sáros 5, Somogy 11, Sopron 37, Szabolcs 17, Szatmár 31, Szilágy 29, Szepes 15, Temes 4, Torontál 6, Tolna 3, Turóc 10, Ugocsa 3, Ung 13, Vas 4, Veszprém 6, Zala 12, Zemplén 46, Zólyom 22, Alsófehér 6, Besztercenaszód 7, Brassó 8, Csik 10, Fogaras 5, Háromszék 30, Hunyad 1, Kisküküllő 1, Kolozs 21, Marostorda 54, Nagyküküllő 7, Szeben 2, Szolnokdoboka 5, Tordarajos 9, Udvarhely 41, Trencsén 30, Moson 2, összesen 1179.

A múlt évben 93 új szövetkezet kezdte meg működését eddig, a szövetkezetek szaporodása tehát évről-évre fokozódik. De van azonban a

fenntebb kimutatásnak sok érdekes tanulsága is. Ebből a kimutatásból láthatjuk leginkább a nép vezető emberei, hogy melyik vármegye maradt el leginkább a nép anyagi és erkölcsi jólétét munkáló intézmények szervezése terén. Ezeket a mulasztásokat pótolni kell. Meg kell végre-valahára Magyarországon is teremteni azt a modern kereskedelmi hálózatot, amely kizárólag a közérdek hathatós eszköze.

Egy másik érdekes tanulsága a fenti kimutatásnak, hogy nálunk a fogyasztási szövetkezetek tényleg orvosszerűen szolgálnak.

Amint látjuk, ma is kevesebb szövetkezet van azokon a vidékeken, ahol a nép tud egy akaratlanul, ahol a nép gazdaságilag ellenálló. Az ilyen vidékekre az izzó szóra nem tudta befészkelni magát, az ilyen vidékeken ismeretlen fogalom a szatócskar-tell, amely csakis a nép kiszípolgozására alakul.

Nagyon természetes, hogy az ilyen vidékeken kevésbé érezték azt orvosszerűen, a fogyasztási szövetkezeteknek szükségességét.

Az a fő, hogy minél sürűbben jelennek minden vidéken ezzel az orvosszerűen s akkor nem kell féltetni a népet, hogy letér a gazdasági és erkölcsi fejlődés útjáról.

Tűzoltók dolga.

A debreczeni önkéntes tűzoltó testület mozgalma

A debreczeni önkéntes tűzoltók népes értekezletet tartottak tegnap este. Az értekezlet az önkéntes tűzoltók panaszával foglalkozott, majd megállapodott abban, hogy rendkívüli közgyűlésen óhajtja orvosolni az egyeztetés bajait.

A rendkívüli közgyűlést összehívó kérvény a következőképpen hangzik: Tekintetes Rendőrfőkapitány Ur!

U Alulírottak, mint a debreczeni önkéntes tűzoltóság tagjai, alábbiakban vagyunk bátrak járulni Tekintetességed kegyes színe elé. Ugyanis jól tudjuk, hogy testületünk minden kiadásaira járó költséget a vörösházi házipénztártól nyeri. Jól tudjuk, hogy azon kiadások elszámolandók s jól tudjuk, hogy ezen nyert pénzbeli segítség, de különben a tűzorségi szabályrendelet s kormányrendelet értelmében is a hatóság által állandóan a rendőrfőkapitány urra van ruházva s legfelsőbb felügyeleti jog, ezen alapon vagyunk bátrak mi, debreczeni önkéntes tűzoltók, mint egyesületünk feletti felügyelet gyakorlója elé járulni az alábbi előterjesztésünkkel:

Ugyanis a város lakosságának élet- és vagyonbiztonsága érdekében szükség van a tűzoltói intézményre. Alapszabályunk minden tekintetben intézkedik, de, úgy látszik, hogy az már évek óta nincs betartva.

Rendes közgyűlések nem tartatnak,

pénztárvizsgálatok évek óta nem folynak rendesen, gyakorlatok, vizsgák, tűzóri vizsgálati beosztások nincsenek, parancsnoksági ülések nagy ritkán tartatnak.

Parancsnoksági ülések legfőbb célja, hogy az alapszabályok be nem tartása ellen felszólalókat kizérja.

Tisztelettel kérjük ennélfogva, méltóztassék megvizsgálni a tűzoltó-egylet ügyeit. Méltóztassék elrendelni a rendkívüli közgyűlés megtartását s a közgyűlésen az alapszabályok szerinti mint hatósági kiküldött résztvenni, — avagy a képviselésről intézkedni. Ugy szintén kérjük, hogy a Kállai István tűzoltó által 1910-ben a testület ellen a tek. R.-főkapitány urhoz beadott jelentését átvizsgálás után tárgyalás alá venni, szükség esetén a tanúhallgatásokat elrendelni, s minden ez ügyben szükséges lépéseket sürgősen megtenni kegyeskedjék.

Az alapszabály 19. §. értelmében rendkívüli közgyűlést összehívni.

Bátrak vagyunk előadni, hogy a rendkívüli közgyűlés összehívását a Parancsnokságtól 1912. aug. 24-ikén ajánlott levélben 35 tag aláírásával kértük, de az aláírókat a parancsnokság igyekekszik kizérni. Így zárttak régebben Nagy Lajos, Kállai István, Lampenfeld Mihály volt tagok s újabbban Iklódy János, Fiek Ferencz, Hiripi József és Horváth Sándor tagok. Miután a közgyűlés összehívása meg nem történt, a fenti hibák korrigálása végett, szükség esetén ezen panaszlevelet kérjük a városi tek. Tanács elé terjeszteni.

Betörőket keresnek

Talpon a rendőrség.

Kérelmünk megújítása után vagyunk, Debreczen, 1912. szept. 1. — Alázatos tisztelettel: Takács István, Hiripi József, Fiek Ferencz, Bozóki Mihály, Szikszaj Aladér, Nagy József, Apródi József, Tóth András, Zakar Dániel, Bagdy István, Kálmánchey Gábor, Szük Antal, Kovács Gyula, Iklódy János, Viola Kálmán, Juricsz József, Kiss Gyula, Kállai István, Kátóna Gábor, Fehérvári József, Klíngler János, Turcsányi Gyula, Duil József, Nagy László, Szük Jenő.

Tegnapelőtt éjszaka Aradon vakmerő betörés történt; eddig ismeretlen tettesek behatoltak Weisz Dávid nagykereskedő üzletébe, átkulcsosalki nyitották az irodát, felfeszítették a Wertheim-szekrényt, s 8000 korona készpénzt magukhoz véve, elibbennek. Az aradi rendőrség széleskörű nyomozást indított, melynek során megállapítást nyert, hogy a tettesek Vásárhely felé menekültek.

Ma reggel a vásárhelyi rendőrségre meg is érkezett az értesítés, melyben kéri a nyomozás megindítását.

Az értesítés nyomán a vásárhelyi rendőrség mindent megtett, hogy a betörők — ha ugyan tényleg oda mennek — hurokra kerüljenek.

Történet a vöröshaju Móriczról.

Négy fejezet.

1. **Móric, milyen érdekes vagy!**

Ebben a fejezetben el kell mondanunk, hogy Móric — az a Móric, akit még nem ismernek — mért volt olyan érdekes, amilyen egy Móric általában nem szokott lenni.

Azért volt érdekes, mert borotválkozott, mégis szakállá volt és vörös volt, mégis kékszakállá volt.

Amikor Móric megszületett, két nevezetes dolog történt vele. Először: mindjárt vörös volt. Másodsor: csak az isteni gondviselés tartotta benne a lelket.

Atyja ekkor azt ajánlotta, hogy Móricból legyen bikaviador. Az isten is annak teremtette, a vörös fejével, mert neki nem kell majd izgatni a bikát, megvadulnak azok pusztán a fejé látására is.

Anya ellenben azt ajánlotta, hogy droguista legyen, bizonyos hálából az isten gondviseléséről, amely Móricot életben tartotta.

És így lőn, hogy Móricból droguista segéd lett.

2. **Móric, milyen kapós vagy!**

De mit tesz Isten? Móric, a vörös droguista segéd nemcsak életben maradt, hanem úgy megerősödött, mint egy bikaviador. No persze, hogy az kívánsága is teljesüljön.

Igy lett Móricból egy olyan droguista segéd, aki le tudta volna gyúrni a bikát is. Am nek sokkal több esze volt, minthogy bikákat gyúrjon le. Neki volt egy feltűnő vörös feje és volt egy feltűnő sas-orra. Ő inkább a nők körül foglalatzkodott.

És Móricból lett egy lébemann, a hogy írva van és Móric kapós lett, mint a himlő. Addig kapkodtak utána a nők, amíg egy végkép elkapta a többi orra elől és egyszerűen megszöktette Móricot. Vitte, vitte, mint a madár csőrében a magot és meg sem állt vele Abbáziáig, ahol letette Móricot.

Hogy mi volt itt, azt ebben a fejezetben még elképzelni sem lehet. Csak a következőben.

3. **Móric, milyen szerencsétlen vagy!**

Móric itt el kezdte érezni, hogy nincs szerencsétlenebb teremtes nála a világon, úgy érezte, hogy el kell pusztulni és elátkozta a feltűnő vörös haját, a sasorrát, ami a nőknek úgy tetszett.

És gondolta, ha már ugyanis el kell pusztulnia, önkézevel vet véget hangyatorgatott életének és morfiomot ivott. Nem ivott sokat, csak egy krigit, meg egy snittet. Milyen jó lesz pi-henni, aludni, nyugodtan aludni és nem törődni többé a nőkkel ...

Es megitta a morfiomot és három napig aludt tőle Móric, a vörös bikaviador. És amikor felfrissülve, megerősödve, újra megfitalodva fölébredt,

már nem volt egy nő se körülötte, már — három nő volt körülötte. Móríc kidörzsölte az álmot a szeméből — és elordította magát.

... Csaltánó a morállal.

... És Móríc leráznán magáról a három nőt, otthagya őket és visszajött. Ugy kell nekik!... Így történt.

Szerencsétlenül járt kazánfűtő.

Leesett a diófáról.

Sulyos szerencsétlenség történt ma reggel Felső-Józsán. Egy debreczeni kazánfűtő dióverés közben leesett a diófáról és súlyos sérüléseket szenvedett.

Az eset a következőképpen történt:

Szűcs István 31 éves kazánfűtő, ki itt Debreczenben a Petőfi t. 8. számú házban lakik, kirándult Felső-Józsára, hogy élvezze egy kicsit a falusi örömeiket.

Csak hogy ebből az élvezetből sulyos szerencsétlenség származott. Ma reggel ugyanis segíteni akart a dióverésben és felmászott az egyik hatalmas diófára. Egymásután verte le a szép érett diókat, amikor egyszerre — hogy-hogynem — valahogy félrelépett és lezuhant a fáról.

A házbeliek vették ápolás alá, de olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy be kellett nozni a debreczeni városi kórházba, ahol a rendőrség ma délelőtt kihallgatta.

HIREK.

Rendkívüli városi közgyűlés. Debreczen sz. kir. városi törvényhatósági bizottsága folyó 1912. évi szeptember hó 11-én, szerdán délután 3 órakor a városháza közgyűlési termében rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. A városi tanács betérjesztéi Józsa Vince és Ursainak a görög kath. magyar püspökség városunkban leendő felállítására iránt beadott önálló indítványt. 2. Tanácsai előterjesztés a téglá és cserépgyártásra 25,000 korona póthitel engedélyezése iránt. 3. Özv. Nagy Lajosné kérvénye özevegyi segély és gyermeknevelési járulék iránt. 4. Szabadság iránti kérvények.

Az eltűnt betéti könyv. Neuländer Androné panaszt tett ismeretlen tettes ellen, ki szombaton a zártaul hagyott asztalfiókjából az Alldi Takarékpénztár által Neuländer Andor és neje nevére kiállított 504 koronáról szóló betéti könyvet ellopta. A rendőrség a nyomozást megindította.

Eljegyzés. Szentiványi Ilonkát, Szentiványi Mihály máv. főfelügyelő szép, bájos és művészi tehetségű leányát eljegyezte Schmotzer József máv. tisztviselő.

Harmadik osztály a gyorsvonatokon. Beüthy László kereskedelmi miniszter — amint már ezt az Uj Debreczen megírta — rendeletileg felhívta a MAV. igazgatóságát, hogy tegyen jelentést, vajjon a MAV. kezelésében levő vonalak közül melyek lehet harmadosztályokkal kibővített gyorsvonatokkal üzembe venni. A MAV. tegnap tett jelentést a kereskedelmi miniszternek és beszámolt arról, hogy Beüthy László rendelete értelmében megvizsgálták az összes MAV. vonalakat és úgy találták, hogy a MAV. kezelésében levő vonalak nagy részén már októbertől fogva közlekedhetik harmadik osztálylyal kibővített gyorsvonatok.

A derék lakó. Bézi Sándorné, ki a Simonffy-utca 37. szám alatt lakik, ma panaszt tett Sz. M. távirdamunkás ellen, ki 10 korona lakbértartozás hátrahagyásával eltávozott. Azonkívül — ügylátszik, néadásul — még a hadgyakorlaton levő férjének egy 10 korona értékű, félhosszu, sárga télikabátját is — se szó, se beszéd — magával vitte. A rendőrség az eljárást megindította.

A letartóztatott gyilkos. Övedi András máv. géplakatos segédet szándékos emberölés büntette miatt tegnap délután a nyiregyházi vizsgálóbírószék távirati megkeresésére a debreczeni rendőrség letartóztatta és ma délelőtt átkiszérték a nyiregyházi bír. ügyészséghez.

A kocsirendező arany gyűrűje. Kocsis József, Hungady-utca 5. szám alatt lakó máv. kocsirendező megjelent ma a rendőrségen és elpanaszolta, hogy míg ő távol volt, valaki — aki nyilván nagy előszeretettel viseltetik az ékszerék iránt — a szekényéből egy darab 13 korona értékű zöldkőves arany gyűrűjét szedte magához véve, elillant. A rendőrség az ékszerkedvelő tolvaj kézrekerítésére a nyomozást megindította.

Az éhezők lélek. A régi egyiptomiak, görögök és más régi népek szokásai még nem haltak ki teljesen, bár egy kicsit megváltozott formában, most is feltámadnak néha. Bizonyossága ennek az alábbi kép, melyet egy kis bajor város ujszögéből szedtünk ki. Deggendorfban ugyanis meghalt a községbeli ácsmester felesége. A holttestet kivitték a temető halotsházába. A férjet ugylátszik nagyon megszorította élettársának halála. A temetés előestéjén megjelent ugyanis a halottsházában egy porció borjuszülttel s azt kívánta, hogy a hűtőgyék le a felesége ravatala mellé és arról is gondoskodjanak, hogy a felesége sűri is kapjon, mert nem akarja, hogy a halálban éhezzen, — vagy szomjazzon. A temetésen pedig, mikor a pap már elhagyta a sirt, néhány füstölt kobézszt dobott le a kopsórára. Az ácsmester viselkedése — írja a lap — mély hatással volt a jelenlevőkre.

Az engveszező cigányok. Seres István, Belsőlegelő 6. szám alatti lakos szombaton este az egyik Arad téri korsmában mulatott. Egymásután eregette le a torkán a litereket és ennek a műveletnek természetesen az lett a vége, hogy alaposan elázott. Ezt a borközi állapotát azután arra használták fel B. B. és B. S. cigányzenészek — akik ott nagygattól hegedujukat keservesen a vendégek mulattására — hogy 15 korona értékű

zsebóróját és láncaát szépen a maguk zsebébe varázsolták. A rendőrség a károsult panaszára az eljárást megindította.

A Charles-cirkusz szenzációja. A szezon beálltával is megteremnek néha-néha a kacsák, amint azt a Charles-cirkusz is igazolja. Egy egész csomó ujság borzalmas és érdekes szenzációval kedveskedett olvasóinak, hírül adván, hogy a Charles-cirkusz oroszlanjai széjjeltéptek Gyöngyösön egy artistát. A hír nem felel meg a valóságnak, amennyiben a Charles-cirkusz nem is játszott még Gyöngyösön. A derék oroszlanok nagyon jámborul viselkednek Miskolcon és eszük ágában sincs senkit széjjeltéptni.

A kifosztott persely. Weisz József Széchenyi-utca 5. szám alatti lakos egy izr. jótékonycélu perselyt tartal akasán. Ezt a perselyt valaki felleszítette és abból körülbelül 10—12 koronát ellopott. Panaszára a rendőrség az ismeretlen tettes ellen a nyomozást megindította.

Kapunyitás előtt

Előleges színházi jelentés.

Zilahy Gyula a következő előleges jelentésben tudatja Debreczen színházi publikumával a színház' szezon kezdetét:

Tisztelettel értesitem Debreczen sz. kir. város n. é. közönségét, hogy az 1912—1913. évi színházi évadot szeptember 28-án, szombaton megnyitom. Megnyitó előadásul: «Asz-szonyfaló», Eisler operette újdonsággal kerül színre. Társulatom névsora:

Ügyvezetéség: Zilahy Gyula, igazgató, főrendező. Irmay Béla igazgató, helyettes, titkár. Mártonfalvy György karnagy. Schusztler József karmester. Kassai Károly, operett-rendező. Kemény Lajos, drámai rendező. Hatvani Károly, gazda, ellenőr. Szepesi Dezső pénztáros. Radnóthy Sándor sugó. — Radnóthy Sándorné második sugó. Láng Lajos, ügyelő. Rózsa Lajos, könyvtáros.

Előadó személyzet: Hölgyek: Antal Erzi operett soubrette. Borbély Lili operett soubrette. Csanádi Irma alt énekesnő. Halasy Mariska drámai hősnő. H. Serfözy Etelka operett és vigjátéki komika. K. S. Mariska vigjátéki soubrette, társalgási. Ut. G. zella angyaszínésznő. Zilahyné S. Vilma koloratur énekesnő. Ligeti Vilma második komika. Vajda Ilonka szende színésznő. Vámos Gizella segéd színésznő. Wirth Sári naiva. Torda Erzsébet énekesnő. Percel Karola és Percel Rózi táncosnők és táncosnők.

Uraik: Bérczi Ernő lírai szerelmes, szalon sineder. Falusi István tenor-bariton énekes. Kassai Károly operett-buffó, szalon-komikus. Kemény Lajos jellem- és apaszínész. Kiss Imre Sándor tenorénekes, társalgási. Láthai Károly bonvivant és szerelmes színész. Lévai Farkas Pál jellem komikus. Máthé Gyula táncos komikus. Peihó Pál hősszerelmes. Solti Ernő tenorénekes. Szabó Gyula operett-komikus. Szászalmi György síheder, lírai szerelmes. Szilágyi Ernő hősszerelmes, jellemszínész. Székely Gyula basszbaritonénekes és kedélyes apa.

Bérletárak: Földszinti családi páholy 60 (A. B. vagy C. bérletes) előadásra 700 korona. I-ső emeleti családi páholy (A. B. vagy C. bérletes) előadásra 576 korona. Földszinti és I-ső emeleti kis páholy 60 (A. B. vagy

C. bérletes) előadásra 432 korona. — II-ik emeleti páholy 60 (A. B. vagy C. bérletes) előadásra 288 korona. — Támlásszék, I. rendű I—VII. sorig 60 (A. B. vagy C. bérletes) előadásra 120 korona. Támlásszék, II. rendű VIII—XII. sorig 60 (A. B. vagy C. bérletes) előadásra 100 korona. Támlásszék, III. rendű XIII—XVII. sorig 60 (A. B. vagy C. bérletes) előadásra 80 korona. — Vasárnapi kis bérlet: Földszinti családi páholy 30 vasárnapi előadásra 350 korona. I-ső emeleti családi páholy 30 vasárnapi előadásra 288 korona. Földszinti és I. em. kis páholy 30 vasárnapi előadásra 216 korona. II-ik emeleti páholy 30 vasárnapi előadásra 144 korona. Támlásszék I. rendű I—VII. sorig 30 vasárnapi előadásra 60 korona. Támlásszék II. rendű VIII—XII. sorig 30 vasárnapi előadásra 50 korona.

A bérlet eszközésével Irmay Béla igazgató helyettes titkáromat biztann meg, aki a színházi előcsarnokban szeptember 16-tól, nétiótól kezdődőleg szeptember 24-ig a t. bérlet közönség rendelkezésére áll. A bérletár két fél részletben fizetendő. Az első részlet a bérlet kiváltásakor, a második részlet 1913. január 1-ével. A bérlet-összeg után 2 százalék az országos színész egyesület nyugdíj-intézetét illeti. Bérlet-kiváltási idő: d. e. 9 órától 12 óráig és d. u. 3-tól 5 óráig. A régi bérlet jogai szeptember 21-ig bezárólag tartanak fenn. Azontul a bérletek az új jelentkezőknek adatkak ki. Szinlap bérlet eszközésével Hatvani Károly színház-gazda van megbízva.

Apuci, Dávid stb...

A kézbesítetlen táviratok.

A főposta lépcsőházában balról van egy nagy fekete tábla. Ezen jelzi a meteorológiai intézet, hogy meleg, száraz idő várható, tehát ki lehet váltani a télikabátokat, mert esni fog jég, hó, dara, kisbalt, istennyila, minden. Ugyanennek a táblának más célja is van. Ide szokták kifüggeszteni a kézbesítetlen táviratokat. Debreczenben naponként sok száz sürgönyt adnak fel. Ezekből öt-hat rendszeresen azonnal érkezik vissza, hogy címzett ismeretlen. Ha már most a földet ismerik, közlik vele a kézbesítés akadályát. De legtöbbször csak ilyen aláírásokat találunk a szöveg alatt: Mamuka, Cunci, Csókbéla, Dávid bácsi. Bármilyen ügyes is a magyar posta, lehetetlent nem kívánhat tőle sem Dávid bácsi, sem Cuncika.

Igy ezek a táviratok a fekete táblára kerülnek. Hát ha arra jár véletlenül a Mamuka, vagy Csókbéla (összetett, vagy sporoló szó. Tudnillik Csók és Béla összeírva egy szónak számít) és észreveszik, hogy baj van a sürgönyyel. Bizony ez a legrikkább esetben történiük meg. Az ember bosszankodik, hogy nem kap választ, a címzettet szidja, mint a bokrot, sőt azzal is meggyanusítja, hogy a távirat átvételét eltagadja s csak az nem jut eszébe, hogy a postán nézzen utána, mi történt a táviratával.

A táviratokat néhány napig tartják kifüggesztve, aztán sutba dobják őket. Helyüket pedig a felületességnek és hanyagságnak újabb példaképei foglalják el.

A szerkesztésért felelős Völth György.

APRÓ HIRDETÉSEK

Minden szó egyszeri beiktatása 5 fillér. Vastagabb betűvel 10 (tíz) fillér

Apró hirdetés előre fizetendő. Vidékról apró hirdetés díja levéljegyekben is beküldhető

Levélbeli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell beküldeni. — Postán beküldött hirdetésekre vonatkozólag a utalvány-szevény száma kéri.

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi- és női öltönyre vagy tükörkép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eldől, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Tisztviselőnek ajánlunk egy több nyelvet beszélő urasszony. Irodai teendőiben és gépirásban jártas. Cím a kiadóban.

Barna, csinosnak ösmert igazi ur-ember, ki teljesen független, oly tisztamultu fiatal, csinos, szőke

— Nyugdíjas ember pénzbeszedőül felvételük cím a kiadóhivatalban.

CSINOSAN butorozott különbejárati utcai szoba villanyvilágítással kiadó Vörösmarty-u. 1.

BUTOROKAT konyhaberendezéseket raktáron tart Bálint József-asztalos (Csapó) Berek-utca.

OLCSÓ és jó órák, ékszerek legolcsóbban szerezhetők be Gasparik Ádám órák és ékszerész-nél Debrecen, Hunyadi-utca 12. Ugyanoly órajavitások legolcsóbban eszközölhetnek.

Schampán ruhás fiatalember, ki vasárnap este azon bájos kis hölgyet órák hosszában át nézte, kéri, ismeretség lehetséges-e. Válasza kiadóba «Hü fehér rózsá» jellegére.

Lépcsőházi különbejárati utcai butorozott szoba villanyvilágítással kiadó, Darabos-utca 7.

Kisobb különbejárati butorozott szoba villanyvilágítással olcsón kiadó. Darabos-utca 7. a háztulajdonosnál.

KIADO Csapó-utca 93. számú ház egész udvarral, 33 méter utcai fronttal bármely üzleti célra. 1200 korona évi bérért.

FÉNYKÉPEZŐ GÉPEK gyári árban kaphatók Horovitz Zsigmond papírüzletében, Piac—Csapó-utca sarkán.

Azonnal belépésre és állandó munkára keresek egy oly kefékötő munkásnőt, aki szőpen szurkolni és behuzni tud. Jó fizetés és teljes ellátás, utiköltséggel együtt.

FODRÁSZSEGÉD állandó alkalmazásra azonnal beléphet. Eötvös utca 64.

biztosítva. Címem: Benedekfy Béla kefékötő mester, Zilah, Szilágy-megye.

Homok és kavicsbeszerzés.

zamos folyamból kotrógéppel termelt és tisztára mosott, iszapmentes homok és kavics előnyös árban állandóan raktárról kapható Östtreicher Tóbiásnál Szatmáron.

Feltűnően olcsó
UJDONSÁGOK.

Női fűzős Box-bőrből elegáns és modern 8.50	Női fűzős Chevrabőrből utolsó divat 10

A monarkia legnagyobb cipőgyára *190 méter fiókraktár*

Legjobb minőségű elegáns és jutányos a Turulcipő

Fiókraktár:
Debreczen,
Piac-utca 48. szám.
Telefon: 691.

Férfi fűzős America-Style elegáns és tartós 11.50	Férfi fűzős Box-bőrből modern és tartós 9.50

Globin

legjobb cipőkrém

! Csak !
36 fillér !

a Kereskedelmi Tanintézetben használt levelezési füzet

HOROVITZ ZSIGMOND

papírüzletében

Piac-utca 12. sz. (Csapó-utca sark.)

Egyéb füzetek, itatós papírok, vonalzó, írószerek

mélyen leszállított árban.

! A legjobb itatós papiros !
! ivenként csak 8 fillér !